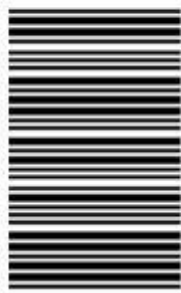

312

E

312E

نام:
نام خانوادگی:
محل امضا:

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۹۵/۰۲/۱۷

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته داخل - سال ۱۳۹۵

زبان ادبیات فارسی - کد ۱۱۰۱

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی)	۳۰	۱	۳۰
۲	نظم فارسی	۳۰	۳۱	۶۰
۳	نثر فارسی	۳۰	۶۱	۹۰
۴	کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان)	۳۰	۹۱	۱۲۰
۵	عربی	۲۰	۱۲۱	۱۴۰

این آزمون نمره منفی دارد.
استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 1- That ----- car has none of the features, like power windows and steering, that make modern cars so great.
1) antiquated   2) superficial   3) aesthetic   4) hazardous
- 2- With several agencies regulating the reports, it was difficult for the accused to argue against its -----.
1) infamy   2) relevance   3) veracity   4) anticipation
- 3- Since Jack did not want a speeding ticket, he tried to ----- the police officer by giving her a compliment.
1) convict   2) appease   3) reinforce   4) escape
- 4- Trudy studied harder, but there was only ----- improvement in her grades, so she agreed to get a tutor.
1) marginal   2) commonplace   3) monotonous   4) unbearable
- 5- Living apes—chimpanzees, gorillas, orangutans, gibbons and siamangs—and humans share a constellation of ----- that set them apart from other primates.
1) demands   2) certainties   3) disciplines   4) traits
- 6- Have you ever noticed how a coin at the bottom of a swimming pool seems to wobble? This occurs because the water in the pool bends the path of light ----- from the coin.
1) generated   2) recognized   3) reflected   4) differentiated
- 7- Publicly available Web services (e.g. Google, InfoSeek, Northernlight and AltaVista) ----- various techniques to speed up and refine their searches.
1) specify   2) capture   3) determine   4) employ
- 8- Owing to the protests of the Dominicans and other regulars, the book was prohibited in 1760, but the second part was issued ----- in 1768.
1) meticulously   2) superstitiously   3) profoundly   4) recklessly
- 9- While admissions offices do admit many students with similar profiles, a college is still a ----- and diverse community.
1) mundane   2) controversial   3) anonymous   4) heterogeneous
- 10- Despite the security, the thief's ability to break into the museum without being caught remains an ----- to the police.
1) infection   2) enigma   3) illusion   4) authorization

PART B: Cloze Passage

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Thunder is caused by lightning, which is essentially a stream of electrons flowing between or within clouds or between a cloud and the ground. The air surrounding the electron stream becomes (11) ----- hot—up to 50,000 degrees Fahrenheit—that it forms a resonating tube of partial vacuum (12) ----- the lightning's path. The nearby air rapidly expands and contracts, (13) ----- the column vibrates like a tubular drumhead (14) ----- a tremendous *crack*. As the vibrations gradually die out, the

sound echoes and reverberates, generating the rumbling (15) ----- thunder. We can hear the booms from great distances, 10 or more miles from the lightning that caused them.

11-	1) very	2) so	3) too	4) enough
12-	1) surrounding	2) surrounds	3) that surround	4) and surround
13-	1) that makes	2) and making	3) making	4) it makes
14-	1) produces	2) is produced by	3) and produce	4) and producing
15-	1) it is called	2) is called	3) we call	4) which called

PART C: Reading Comprehension:

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

Despite its pre-Islamic roots, ta'ziyeh is a Shi'i art form spread from the South Asia, the Middle East and in recent centuries even in the Caribbean as part of the Carnival tradition. As ta'ziyeh centers on the martyrdom of Imam Hoseyn, it is sometimes referred to as the "Passion of Hoseyn" in reference to its comparability to European religious plays, such as the Passion of Christ. Although widely regarded as an indigenous Islamic form of drama, the claim has been made that religious European plays influenced the development of ta'ziyeh. It has been performed since the sixteenth century at the latest, after the conversion of Iran to Shi'i Islam by the Safavid dynasty. Reflecting classical Iranian aesthetics, ta'ziyeh is composed in metered verse.

In the nineteenth century, ta'ziyeh flourished under the Qajar dynasty's patronage. They not only built elaborate performance venues, such as the monumental Takiyeh Dawlat, but also employed professional troops of ta'ziyeh actors. Additionally in that century, ta'ziyeh began to be performed perennially instead of only during Ashura in the Islamic month of Moharram. Via the theatrical device *goriz* (from Persian gorikhtan, "to flee") which allows playwrights to include other events into the repertory of ta'ziyeh, the spectrum of ta'ziyeh's focus expanded. By the end of the nineteenth century, new forms of traditional theater, such as Shabih-e Moz'hak ["comical representation"], emerged.

- 16- **What aspect of ta'ziyeh is NOT discussed in the passage?**
 1) Its theme
 2) Its origin
 3) The structure of its lines
 4) Its similarities to European plays
- 17- **The word "indigenous" in paragraph 1 is closest in meaning to -----.**
 1) modern
 2) formal
 3) native
 4) symbolic
- 18- **Which of the following statements is NOT true about ta'ziyeh according to the passage?**
 1) It is a poetic form.
 2) It is about a historical event.
 3) The Safavid dynasty played a role in its development.
 4) It has influenced the European play "the Passion of Christ".

- 19- Which of the following is mentioned as a factor influencing the development of ta'ziyeh?
- 1) Goriz
  - 2) Aesthetics
  - 3) Metered verse
  - 4) Shabih-e Moz'hak
- 20- According to the passage, the Qajar dynasty -----.
- 1) constructed religious theaters
  - 2) would send ta'ziyeh actors abroad during Moharram
  - 3) restricted the performance of ta'ziyeh during Ashura
  - 4) would allow ta'ziyeh to be performed in Takiyeh Dawlat once a year

PASSAGE 2:

The Celtic languages are a group of languages of northern Europe that are descendants of the Indo-European family of languages. These languages developed from the language of the Celts, a warlike civilization originating in the eastern part of central Europe, in the northern Alps, and along the Danube during the Bronze Age. The Celts reached the height of their civilization during the iron Age, the last five centuries B.C., and then fanned out from their original homeland into many parts of continental Europe and across the channel and into the British Isles. Celtic languages were spoken in much of Western Europe during Pre-Roman and Roman times. Place names of Celtic origin can be found today all over the British Isles and France, in northern Spain and Italy, and in Switzerland and parts of Germany.

Rather than one language, the Celtic languages consist of two distinct clusters: the Gaelic group and the Brythonic group. These two clusters of languages most likely developed from dialects of the same language, the language of the Celts in their original homeland. These two dialects were most likely mutually intelligible to some degree as late as the fourth century. The Gaelic group of Celtic languages consists of Irish, Scottish, and Manx, the language of the Isle of Man. The Brythonic group of Celtic languages includes Welsh, Cornish, Breton, and Gaulish, the language of Gaul prior to the days of the Roman Empire, with its Latin-speaking population.

Many, though not all, of the Celtic languages are either extinct or are in the process of becoming extinct. Gaulish apparently disappeared around 600 A.D. Cornish and Manx both actually became extinct, the former in the nineteenth century and the latter just a few decades ago, but both are being revived and are now taught in a few schools each. Scottish, Irish, and Breton are all declining in use. There are under a hundred thousand speakers of Scottish Gaelic, mostly on the northern Hebridean Islands; there are more than a hundred thousand speakers of Irish, mainly in the western counties of Ireland; there are about a half million speakers who use Breton on a daily basis. In all these situations, though, the rate of transmission to new generations is low, and this does not bode well for the survival of these languages. Of all the Celtic languages, perhaps only Welsh has a strong hold on the future.

- 21- What is the author's main purpose in the passage?
- 1) To outline the major achievements of the Celts
  - 2) To describe the past and present of a related set of languages
  - 3) To list the major characteristics of Celtic languages
  - 4) To explain how languages manage to survive without changing

- 22- According to the passage, the Celtic languages did NOT -----.
- 1) provide any Italian place names
  - 2) originate in the British Isles
  - 3) exist before the time of the Roman Empire
  - 4) develop from the Indo-European language family
- 23- The passage states that the Celts were -----.
- 1) peaceful farmers
  - 2) unheard of during the Bronze age
  - 3) at their peak during the Iron Age
  - 4) at the height of their civilization 1500 years ago
- 24- It is NOT true according to the passage that Both Cornish and Manx -----.
- 1) are being resuscitated
  - 2) were once considered extinct
  - 3) became extinct in the same century
  - 4) may be taught in some academic institutions
- 25- What does the paragraph following the passage most likely discuss?
- 1) How Welsh is surviving
  - 2) Effort to classify Celtic languages
  - 3) The causes of language extinction
  - 4) Languages that preceded Celtic languages in Europe

PASSAGE 3:

There is no clear linguistic break between Early New Persian and later stages of Persian. The definition of ENP followed here corresponds to the one implicitly given by Lazard (1963, pp. 18, 24), saying that from the 13th century onwards, dialectal features were declining in Persian documents and a dialectally homogeneous standard of the language was more or less reached. Following this definition, ENP would span the stages of New Persian from its beginning, the 8th century, to approximately the early 13th century. A further distinction may be made between a formative phase of ENP which lasted until the early/mid-11th century, when Persian had more or less attained the status of a language of literature, administration, and science, and the ENP of thriving classical literature between the mid-11th and early 13th century.

Even after the 13th century, Persian did not become fixed or standardized. The development of Persian since the 8th century has been continuous and gradual, and instead of speaking of one "classical" standard of the language which never existed, one should rather speak of a series of temporary standards of stylistic nature that were set by classical authors such as Ferdowsi, Sa'di, or Hafez. Iranian national philology has defined certain stylistic standards in terms of region, time, or dynasty, e.g., the Khorasani style of early (10th-12th centuries) "realistic" poetry or the Samanid style of simple 10th-11th century prose (Rypka, pp. 112 ff.). Each of these styles could be emulated by later authors (e.g., the 19th-century Qajar poet Qā'āni wrote in Khorasani style), but they are no "absolute" standards of New Persian. Even modern "Standard High Persian" is only a transitory, flexible idiom that continues developing.

- 26- **What is the author's main purpose in the passage?**
 1) To introduce the first documents written in ENP
 2) To describe one of the phases of the Persian language development
 3) To tell the reader about varieties of Early New Persian
 4) To list the linguistic differences between ENP and later stages of Persian
- 27- **The passage indicates that ENP -----.**
 1) did not develop very rapidly
 2) was first defined by Lazard
 3) was not used in literary texts
 4) flourished during the 8th and the 13th centuries
- 28- **The word "one" in paragraph 1 refers to -----.**
 1) ENP   2) stage   3) break   4) definition
- 29- **Why does author mention Ferdowsi, Sa'di and Hafez in paragraph 2?**
 1) To emphasize that they were the greatest Iranian poets
 2) To describe the stylistic standards they used in their works
 3) To mention authors who influenced the development of stylistic standards
 4) To state that they used the same classical standard of the language
- 30- **It can be inferred from paragraph 2 that stylistic standards -----.**
 1) were used by authors during a particular period of time
 2) have to do with both verse and prose
 3) have stopped developing since the emergence of modern Persian
 4) are recognized as absolute standards of New Persian by Iranian national philology

نظم فارسی:

- ۳۱- مفهوم این بیت گویای چیست؟
 به هستیش باید که خستو شوی
 (۱) جای اقرار است نه بحث
 (۲) خدای در دل است نه بر زبان
 (۳) آن را که خبر شد خبری باز نیامد
 (۴) ره چنان رو که رهروان رفتند
- ۳۲- کدام گزینه نمی‌تواند در تأیید این بیت باشد؟
 ز بیدادی شهریار جهان همه نیکوی باشد اندر نهان
 (۱) نرزايد به هنگام در دشت گور
 (۲) بسپرد ز پستان نخجیر شیر
 (۳) به جامی که زهر افکند روزگار
 (۴) شود در جهان چشمه آب خشک
- ۳۳- تکیه این بیت بر چیست؟
 زمانه نبشته دگرگونه داشت
 (۱) از اختیار خود در گذشتن
 (۲) سر تسلیم پیش آوردن
 (۳) به پیشباز حوادث رفتن
 (۴) با توکل زانوی اشتر بستن
- ز گفتار بیگار یک سو شوی
 (۲) خدای در دل است نه بر زبان
 (۴) ره چنان رو که رهروان رفتند
- شود بچه باز را دیده کور
 شود آب در چشمه خویش قیر
 ازو نوش خیره مکن خواستار
 نگیرد به نافه درون بوی مشک
- چنان کو گذارد بیاید گذاشت
 (۲) سر تسلیم پیش آوردن
 (۴) با توکل زانوی اشتر بستن

- ۳۴- عنان بزرگی هر آن کس که جست
متناسب است با .....
- (۱) ترا پیش آزادگان کار نیست
(۲) دوستی با پیلانان یا خود مکن
(۳) بزرگی یکی گوهر پر بهاست
(۴) مهتری گر به کام شیر در است
- ۳۵- مفهوم این بیت چیست؟
چو گاو ارهمی بایدت فریبی
- (۱) لازمه تن پروری ستم کشی است
(۲) تن پروران بر خویش ستم می کنند
(۳) زیر بار ستم رفتن نشان تن پروری است
(۴) از گرسنگی مردن به که تن به ذلت سپردن
- ۳۶- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟
(۱) نبودش ز تشنیع یاران خبر
(۲) خیالش چنان بر سر آشوب کرد
(۳) ترا هر چه مشغول دارد ز دوست
(۴) کراپای خاطر بر آمد به سنگ
- ۳۷- مفهوم این بیت در کدام گزینه آمده است؟
نهد عامل سفله بر خلق رنج
- (۱) کارگزار نیک نا اندیش فرومایه است.
(۲) به هر بهانه مردم آزاری نشان فرومایگی است.
(۳) پاس خاطر محرومان ناداشتن از دون همتی است.
(۴) فرماندار دون همت از مملکتداری عاجز است.
- ۳۸- در این بیت سخن از چیست؟
چنین صورت نبندد هیچ نقاش
- (۱) تصویری زیبا
(۲) تصویری خیالی
(۳) مفهوم این بیت به کدام گزینه نزدیک است؟
(۴) تمثالی بی بدیل
- ۳۹- ندانم دیدنش را خود صفت چیست
(۱) با دیده اعتبار نباشد شفته را
(۲) آن چنان را آن چنان تر می کند.
(۳) میان حق و باطل چهار انگشت است.
(۴) هجرانش چنین است وصالش چون است.
- ۴۰- پیام این بیت چیست؟
گلیم کسان را مبر سر به زیر
- (۱) خود محوری
(۲) خود باوری
(۳) خود اتکایی
(۴) خود آزمایی
- ۴۱- مفهوم کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟
(۱) اگر باشی به تخت و تاج محتاج
(۲) به آب اندر شدن غرقه چو ماهی
(۳) به زیر پای پیلان در شدن پست
(۴) به ناخن سنگ بر کندن ز کهسار
- نخستش بیاید به خون دست شست
کجا مر ترا رای هشیار نیست
یا طلب کن خانه‌ای در خورد پیل
ورا جای در کام نر ازدهاست
شو خطر کن ز کام شیر بجوی
- چو خرتن به جور کسان در دهی
تن پروران بر خویش ستم می کنند
از گرسنگی مردن به که تن به ذلت سپردن
که غرقه ندارد ز باران خبر
که بام دماغش لگدکوب کرد
اگر راست خواهی دلارام اوست
نیندیشد از شیشه نام و ننگ
که تدبیر ملک است و توفیر گنج
فرماندار دون همت از مملکتداری عاجز است.
معاذالله من این صورت نبندم
چهره‌ای نگارگر (۳) تمثالی بی بدیل (۴)
به جز این کز سماعش بی قراریم
هجرانش چنین است وصالش چون است.
گلیم خود از پشم خود کن چو شیر
خود اتکایی (۳) خود آزمایی (۴)
زمین را تخت کن خورشید را تاج
از آن به کز وزغ زنه‌ار خواهی
به از پیش خسیسان داشتن دست
به از حاجت به نزد ناسزاوار

- ۴۲- مفهوم این بیت از چه چیز حکایت دارد؟
به نیک و به بد مرد آموزگار
(۱) صلاح اندیشی (۲) سازواری
- ۴۳- مفهوم این بیت خواهان چیست؟
عنان کش دوان اسب اندیشه را
(۱) حزم و احتیاط (۳) درنگ و ثبات قدم
- ۴۴- مفهوم این بیت در کدام گزینه هست؟
کسی کو شکم بنده شد چون ستور
(۱) آن که کمتر خورد آسوده‌تر خواهد مرد (۳) انسان آزمند با حیوانات حشر و نشر دارد.
- ۴۵- تکیه این بیت بر چیست؟
سخن را که گوینده بدگو بود
(۱) سنجیده سخن گفتن (۳) سخن را خوب بیان کردن
- ۴۶- مخاطب این بیت کیست؟
هین به ملک نوبتی شادی مکن
(۱) محبوس (۲) حکمران
- ۴۷- در کدام بیت از آیت قرآنی استفاده نشده است؟
(۱) زور جان کوه کن شق حجر
(۲) نوح را گفتند امت کو ثواب
(۳) چون محمد پاک شد زین نار و دود
(۴) قد رجعنا من جهاد الاصغریم
- ۴۸- این بیت گویای چیست؟
گر گدا گوید سخن چون زرکان
(۱) تهیدستی مانع از سخنوری نیست
(۳) بازار حقیقت همواره کساد است
- ۴۹- در این بیت سخن از چیست؟
رستم زال اربود وز حمزه بیش
(۱) حرمت پیران (۳) جفای روزگاران
- ۵۰- در این بیت سخن از چیست؟
حشر پر حرص خس مردار خوار
(۱) رسوایی خلق (۳) تجسم اعمال
- نیچد سر از گردش روزگار
(۳) تجربه اندوزی (۴) عبرت آموزی
- که در ره خسکه‌هاست این بیشه را
(۲) تفکر و تأمل (۴) آهسته و پیوستن رفتن
- ستوری برون آید از ناف گور
(۲) آدمی آن سان که زندگی کند محشور شود.
(۴) معده انسان پرخور دوزخی سیری ناپذیر است.
- نه نیکو بود گر چه نیکو بود
(۲) سخن نیک را نیکو شمردن (۴) ارزش سخن بیش چشم داشتن
- ای تو بسته نوبت آزادی مکن
(۳) نقاره زن (۴) در بند عیال
- زور جان جان در انشق القمر
گفت او زان سوی و استغشوا ثیاب
هر کجا رو کرد وجه الله بود
با نبی‌اندر جهاد اکبریم
- ره نیابد کاله او در دکان
(۲) آراستگی سخن کارساز نیست
(۴) فقر مانع از اشاعه حقیقت است
- هست در فرمان اسیر زال خویش
(۲) چیرگی زنان (۴) افتادگی جوانمردان
- صورت خوکی بود روزشمار
(۲) غوغای رستاخیز (۴) معاد جسمانی

- ۵۱- توصیه این بیت چیست؟
هر که داد او حسن خود را در مزاد
(۱) نپان کاری (۲) کمال طلبی
صد قضای بد سوی او رونهاد
(۳) مبارزه جویی (۴) نیک اندیشی
- ۵۲- محتوای این بیت از چه حکایت دارد؟
تا چه کند با رخ تو دود دل من
(۱) تهدید و تطمیع
(۲) آینه دانی که تاب آه ندارد
(۳) تحذیر و تشبیه
(۴) تنبیه و تقدیس
- ۵۳- در این بیت شاعر از چه گله دارد؟
همای گو مفکن سایه شرف هرگز
(۱) شیرین سخنان از گفتار بازماندن
(۲) پای از گلیم خویش درازتر کردن
(۳) گروهی را از عنایت محروم ساختن
(۴) وضع بر شریف پیشی گرفتن
- ۵۴- کدام گزینه به مفهوم این بیت نزدیک است؟
تا کی کشم عتیبت از چشم دل فریبت
(۱) دل حافظ که به دیدار تو خو گر شده بود
(۲) برون خرام و بیر گوی خوبی از همه کس
(۳) به زلف گوی که آیین دلبری بگذار
(۴) دلربایی همه آن نیست که عاشق بکشند
- ۵۵- مفهوم این بیت در کدام گزینه هست؟
نعیم هر دو جهان پیش عاشقان به جوی
(۱) سرم به دینی و عقبی فرو نمی آید
(۲) دولت صحبت آن مونس جان ما را بس
(۳) غبار کوی دوست عنبر بوست
(۴) نقش عاشق، مشکین به یاد دوست است
- ۵۶- مفهوم این بیت در کدام گزینه آمده است؟
من که باشم که بر آن خاطر عاطر گذرم
(۱) غبار کوی دوست عنبر بوست
(۲) عاشق به یادی خرسند است و شاکر
(۳) نقش عاشق، مشکین به یاد دوست است
(۴) یاد یاران یار را میمون بود
- ۵۷- این بیت گویای چیست؟
جمله در غرقاب اشک و کرده هم سیراب از اشک
(۱) قرآن مجید را نیک تلاوت کردن
(۲) سوز دل را با سرشک فرونشاندن
(۳) بر صحرای عرفات سیلاب اشک راندن
(۴) اشک پشیمانی بر پهنای صورت راندن
- ۵۸- مفهوم این بیت چیست؟
هم به مولد مقام نتوان کرد
(۱) رهایی در مهاجرت است
(۲) دور بودن بهتر از احساس خطر است
(۳) پوسته ظاهر فاقد اعتماد است
(۴) دیوار زندان را می توان شکست
- ۵۹- در این بیت به کدام گزینه اشاره نشده است؟
مجرم گردان شمال مروحه زن شاخ بید
(۱) نیزه افکنی
(۲) آتش بازی
(۳) عروسک بازی
(۴) بوی خوش پراکنی
- ۶۰- روزی کرشمه ای کن ای یار برگزیده
نماز پرورد وصال است مجوی آزارش
سزای حور بده رونق پری بشکن
به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن
خواجه آنست که باشد غم خدمتگارش
- ۶۱- که این متاع قلیل است و آن عطای کثیر
(۱) یار ما را و همه نعمت فردوس شما را
(۲) عشق است و داو اول بر نقد جان توان زد
(۳) لطفها می کنی ای خاک درت تاج سرم
(۴) عاشق به یادی خرسند است و شاکر
(۵) یاد یاران یار را میمون بود
- ۶۲- خاک غرقاب مصحف را که عطشان دیده اند
(۱) سوز دل را با سرشک فرونشاندن
(۲) اشک پشیمانی بر پهنای صورت راندن
(۳) که صدف حبس خانه در است
(۴) دور بودن بهتر از احساس خطر است
(۵) دیوار زندان را می توان شکست
- ۶۳- لعبت باز آسمان زوبین افکن شهاب
(۱) عروسک بازی
(۲) بوی خوش پراکنی
(۳) مجرم گردان شمال مروحه زن شاخ بید
(۴) نیزه افکنی
(۵) آتش بازی

۶۰- این بیت خواستار چیست؟

- دامن کعبه گرفتیم دم من در نگرقت
 (۱) رفتار پیش از گفتار
 (۲) اجرای نقشه جامع
 (۳) قول توأم با عمل
 (۴) ادعای مقرون به حقیقت

نثر فارسی:

۶۱- به نانهاده دست نرسد و نهاده هر کجا هست برسد پس .....

- (۱) غم روزی نباید خورد
 (۲) کس از گرسنگی نشاید مرد
 (۳) دست استعانت به خدای باید برداشت
 (۴) به اندوخته دیگران چشم طمع نباید دوخت

۶۲- توصیه این عبارت چیست؟

- درویش ضعیف حال را در خشکی تنگسال مپرس که چونی الّا به شرط آنکه مرهم ریشش نهی و معلومی پیشش
 (۱) مدارا و مروّت
 (۲) توقیر و احترام
 (۳) تفقّد همراه با بخشش
 (۴) خیرخواهی و رفع سؤال

۶۳- مفهوم این عبارت چه چیز را می‌ستاید؟

- شیطان با مخلصان بر نمی‌آید و سلطان با مفلسان
 (۱) تجرید و تفرید
 (۲) پاکدلی و تهیدستی
 (۳) درویشی و خرسندی
 (۴) ظلم ستیزی و خداجویی

۶۴- توصیه این عبارت چیست؟

- آن را که حسن ظنّ همگنان در حقّ او یکمال است و او در عین نقصان روا باشد اندیشه بردن و تیمار خوردن.
 (۱) در اندیشه خلق نبودن روا نیست.
 (۲) کاستی را کمال دیدن هنر نیست.
 (۳) در رفع کاستی‌ها کوشیدن آسان نیست.
 (۴) گمان این و آن را اعتباری نیست.

۶۵- توصیه این عبارت چیست؟

- پیش یکی از مشایخ گله کردم که فلان به فساد من گواهی داده است گفتا به صلاحش خجل کن.
 (۱) بدی را با نیکی پاسخ دادن
 (۲) از شرمساری این و آن پرهیز کردن
 (۳) شایستگی را بر تبهکاری ترجیح دادن
 (۴) شهادت دروغ را نادیده گرفتن

۶۶- مفهوم این عبارت در کدام گزینه آمده است؟

- شرط مودّت نباشد به اندیشه جان، دل از مهر جانان برگرفتن
 (۱) بر محبوب خرده گرفتن نشاید
 (۲) از دوست جز دوست خواستن نشاید
 (۳) عاشق را پروای خویشتن نباشد
 (۴) در عاشقی بایست و نبایست نباید

۶۷- مفهوم این عبارت بر کدام گزینه تکیه دارد؟

- ایر آزارند و نمی‌بارند و چشمه آفتابند و بر کس نمی‌تابند و بر مرکب استطاعت سوارانند و نمی‌رانند.
 (۱) در برخورد می‌بندند و بار عزیزان نمی‌دهند.
 (۲) توانایند و خود را ناتوان به خلق می‌نمایند.
 (۳) از سرمایه خدا داد نه خود بهره می‌برند و نه دیگران (۴) با وجود توانایی به دیگران سودی نمی‌رسانند.

- ۶۸- مفهوم این عبارت به کدام گزینه نزدیک است؟
پارسازاده‌ای را نعمت بی‌کران از ترکهٔ عثمان به دست افتاد فسق و فجور آغاز کرد و مبدّری پیشه گرفت ...
(۱) حریف سفله در پایان مستی
(۲) مرد میراثی چه داند قدر مال
(۳) نیک بخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مرد و هشت
(۴) به غرت مالی که دارند و عزت جاهی که پندارند برتر از همه نشینند
- ۶۹- کدام گزینه مفهوم کلی این عبارت را دربردارد؟
شدت نیکان روی در فرج دارد و دولت بدان سردر نشیب
(۱) امید و بیم
(۲) قبض و بسط
(۳) رتق و فتق
(۴) گشایش و رهایش
- ۷۰- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
والحق این وزیر سخن‌های هول باز نموده بود اکفاء وار با سلطان و هیچ تیر در جعبه بنگذاشته.
(۱) اتمام حجت کردن
(۲) آتش فتنه را نشانیدن
(۳) بی‌پروا مطالب را بیان کردن
(۴) مراتب را رعایت نکردن
- ۷۱- در این عبارت سخن از چیست؟
ایمان البیعه را یکان یکان بر زبان راندند و خط‌های ایشان زیر آن بستدم
(۱) ناچار تن به اقرار دادن
(۲) خدای را به شهادت طلبیدن
(۳) سوگند وفاداری خوردن
(۴) به امضای خود پای‌بند بودن
- ۷۲- دولتی که هموار می‌رود بر مراد و بی‌هیچ کراهیت به یکبار خداوندش بیفتد ..... پس دولت .....
(۱) باید که در کنار بود (۲) باید که بی‌شمار بود (۳) با تقدیر سازوار باید (۴) افتان و خیزان باید
- ۷۳- در این جمله به کدام گزینه اشاره نشده است؟
تحکم و تبسط و اقتراح از حد بگذشتن مؤثر افتاد
(۱) گستاخی (۲) خواستن (۳) زور گفتن (۴) فرمانگزاری
- ۷۴- مفهوم این عبارت خواهان چیست؟
این قوم ما را نیم دشمنی باشد مجاملتی در میان بهتر که دشمن تمام
(۱) مهر ورزی را بر کینه‌توزی ترجیح دادن
(۲) با اندیشهٔ صحیح راه نفوذ خصم را بستن
(۳) با رفق و مدارا جلو ضرر بیشتر را گرفتن
(۴) خصومت‌ها را فیصله یافته تلقی کردن
- ۷۵- خاک تخلیط در قدح جاه کس انداختن متناسب است با:
(۱) به جدال با کسی پرداختن
(۲) به جلال کسی رشک بردن
(۳) در پی آبروریزی کسی بر آمدن
(۴) در پی تزلزل مقام کس بر آمدن
- ۷۶- کدام گزینه مفهوم این عبارت را دربردارد؟
اینان باک ندارند که بر عامل به یک من‌گناه و یک بیضه رفع کنند.
(۱) به کمترین چیز به شکایت می‌پردازند.
(۲) هرگز از هیچ چیز هراسی ندارند.
(۳) خرده‌بینی را عیب به شمار نمی‌آورند.
(۴) تا وصول مطالبات از پای نمی‌نشینند
- ۷۷- در این عبارت لمغانیان مردمان بشکوه باشند و جلد و کسوب و با جلدی زعری تمام اشاره نشده است؟
(۱) بدخوی (۲) آزمند (۳) چاپک (۴) یغماگر

- ۷۸- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
 باید که هر روز مسرعی با ملطفه از آن تو به من رسد و هر چه رفته باشد نکت از آن بیرون آورده و در آن ملطفه ثبت کرده.
 (۱) ارسال خلاصه‌ای از ماجرا به طور روزانه
 (۲) روانه ساختن پیکی تندرو و گزارش امر
 (۳) فرستادن نامه‌هایی کوچک حاوی مطالب مهم
 (۴) گزارش لحظه به لحظه جنگ و ارسال به موقع آن به هر نحو ممکن
- ۷۹- دریغ باشد خاطر بلغارا به دست غوغاء ما یحناج باز دادن پس باید .....
 (۱) در رفع نیازمندی بزرگان کوشید
 (۲) آنان را از هر جهت آسوده دل داشت
 (۳) کفاف زندگی آنان را فراهم کرد
 (۴) دور از هیاهو در اندیشه سخن آوران بود
- ۸۰- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
 دوستان را اگر چه بعد المشرقین اتفاق افتد سلوت ایشان جز به یکدیگر صورت نیندد.
 (۱) دوری و دوستی غیرممکن نیست.
 (۲) تصور جدایی هم ممکن نیست.
 (۳) دوست جز به دوست آرام نگیرد
 (۴) با جدایی فراموشی صورت نپذیرد
- ۸۱- مفهوم این عبارت بر کدام گزینه تکیه دارد؟
 زجر کئی اصحاب ضلالت به گوشمال یکی از اصحاب خیانت دست دهد
 (۱) تنبیه و تنبّه (۲) وعده و وعید (۳) تصفیه و تسویه (۴) تهدید و ترغیب
- ۸۲- مفهوم این عبارت کدام گزینه را توصیه می‌کند؟
 بی ایضاح بینّه و الزام حجت جایز نیست عزیمت را در اقامت حدود به امضا رسانیدن
 (۱) قانون‌گرایی پیشه کردن
 (۲) تعزیر را بر حدّ ترجیح دادن
 (۳) به تعهد خود پای‌بند بودن
 (۴) اوامر را از نواهی تشخیص دادن
- ۸۳- در نصیحت پادشاه سلامت طلبیدن و صحبت اشرار را دست موزه سعادت ساختن همچنان است که .....
 (۱) از دل سنگ چشمه برجوشد
 (۲) غم دل با این و آن گفته آید
 (۳) برصحیفه کوثر تعلیق کرده آید
 (۴) عزلت گزیده را درد دیگری باشد
- ۸۴- کدام گزینه با گزینه‌های دیگر متناسب نیست؟
 (۱) آداب محاوره را مرعی داشتن
 (۲) خوض در کلام را روا نداشتن
 (۳) در ایراد کلام تهتک جایز نشمردن
 (۴) سخن نرم و حدیث به رسم گفتن
- ۸۵- آن که جانب حلم و استمالت نامرعی روا ندارد و ناموس باس و سیاست مهمل نگذارد انسانی است .....
 (۱) متجاسر (۲) متقارب (۳) متعادل (۴) متهاون
- ۸۶- توصیه این عبارت چیست؟
 هر که مناظم حال و مآل در فاتحت کارها شناسد وجوه تدارک آن فراهم تواند کرد
 (۱) پیش‌بینی امور
 (۲) پیش‌گیری به موقع
 (۳) رعایت ترتیب در انجام کارها
 (۴) جبران کاستی‌ها پیش از شروع کار
- ۸۷- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟
 تو را بحمدالله و منّه اصالت و اصابت تدبیر و شوکت و مهابت جمع است
 (۱) نژادگی (۲) نیکوکاری (۳) کاردانی (۴) شکوهمندی

۸۸- کدام گزینه از مفهوم این عبارت دریافت نمی‌شود؟

چنان که دست مخلوق از ایجاد و احیا قاصر است اهلاک و افنا از جهت وی هم متعذر باشد

(۱) آفریده را با زندگی بخشیدن و میراندن چه کار

(۲) آفریده را توان زندگانی بخشیدن و میراندن نیست

(۳) زندگی بخشیدن و میراندن جز در توان خداوند نیست

(۴) آدمی کمتر از آنست که به مرگ و زندگی بیندیشد

۸۹- مفهوم این عبارت آدمی را از چه باز می‌دارد؟

هر که بر قوت ذات و قوت نفس اعتماد کند لاشک در مخایف و مضایق افتد و اقتحام او موجب هلاک باشد.

(۱) فریب توان خود خوردن

(۲) از تنگناها نهراسیدن

(۳) کارها بر خود دشوار کردن

(۴) دست تقدیر را به حساب نیاوردن

۹۰- توصیه این عبارت چیست؟

باید که از صف شاگردی زاستر نشود تا لاجرم تن آسان زید و کس را بر وی شغل نباشد.

(۱) عزلت را بر کار دولتی برتر شمردن

(۲) به جز در دانش به حداقل بسنده کردن

(۳) به اندک ساختن و آسوده زیستن

(۴) چاره کار در آسوده خاطری دانستن

کلیات مسائل ادبی (تاریخ ادبیات، فنون ادبی، دستور زبان):

۹۱- در کدام گزینه ی پسوند نسبت فارسی است؟

(۱) نسبی (۲) عادتی (۳) صوری (۴) روحانی

۹۲- در کدام گزینه پسوند به کار نرفته است؟

(۱) کافور (۲) نمور (۳) دستور (۴) مزدور

۹۳- در این بیت «هم اکنون خزان بینی از شرم سر در آرد به کافور گون چادری» نقش نحوی «خزان» چیست؟

(۱) تمیز (۲) قید (۳) فاعل (۴) مسندالیه

۹۴- نقش نحوی مصراع دوم چیست؟

«گفت المعنی هو الله شیخ دین بحر معنی‌های رب العالمین»

(۱) مسند (۲) فاعل (۳) تمیز (۴) بدل

۹۵- در کدام گزینه جمله پیرو جزوی است از مسندالیه؟

(۱) چون دوست یگانه شد با غیر نیامیزم

(۲) گر قصد جفاداری اینک من و اینک سر

(۳) نرفت تا تو برفتی خیالت از نظرم

(۴) من رمیده دل آن به که در سماع نیام

۹۶- کدام جمله نادرست است؟

(۱) شب چون جادوگر است.

(۲) شب مثل جادوگر می‌ماند.

(۳) شب به جادوگر می‌ماند.

(۴) شب به کردار جادوگر است.

۹۷- در کدام بیت هنجار گریزی نحوی وجود دارد؟

(۱) بر گل روی تو چون بلبل مستم واله

به رخ لاله و نسربین چه تمنّا دارم

(۲) گر سخن گویم من بعد شکایت باشد

ورشکایت کنم از دست تو پیش که برم

(۳) من از حکایت عشق تو بس کنم هیهات

مگر اجل که بسندد زبان گفتارم

(۴) گنجشک بین که صحبت شاهینش آرزوست

بیچاره در هلاک تن خویشتن عجول

- ۹۸- کدام یک از ویژگی‌های سبک خراسانی در این بیت شاخصیت ندارد؟
 ورش ببویی گمان بری که گل سرخ
 بوی بدو داد و مشک و عنبر بابان
 (۱) کاربرد فعل مضارع التزامی در معنی مضارع اخباری
 (۲) ساکن شدن صامت پیش از ضمیر پیوسته
 (۳) آمدن «ی» در واژه پس از مصوت بلند پایانی
 (۴) سکتۀ وزنی به سبب کاربرد دو هجای بلند به جای دو هجای کوتاه در میان مصراع
- ۹۹- کدام بیت از سبک هندی است؟
 (۱) عیش در عالم نبودی گر نبودی روی زیبا
 (۲) ای غزال آخر چه پشت چشم نازک می‌کنی
 (۳) از تمامی دان که پنج انگشت باشد مرد را
 (۴) عاقلان راضی به شعر از اهل حکمت کی شوند
 (۱) گرنه گل بودی نخواندی بلبلی بر شاخساری
 (۲) چشم ما آن چشم‌های سرمه‌سا را دیده است
 (۳) باز چون شش گردد آن افزونی از نقصان بود
 (۴) تا گهر یابند مینا کی خرنند از گوهری
- ۱۰۰- کدام بیت به سبک شعر عهد مغول است؟
 (۱) ز کمپانی نماید حق‌شناسی
 (۲) شاهدان چمن تهی دستند
 (۳) نخستین باده کاندرا جام کردند
 (۴) چو خورشید زان چادر قیرگون
 (۱) زندتیا به قانون اساسی
 (۲) جامۀ سرو تا سر زانوست
 (۳) ز چشم مست ساقی وام کردند
 (۴) غمی شد بدرید و آمد برون
- ۱۰۱- نثر کدام نویسنده از نمونه‌های ممتاز نثر علمی قرن هفتم است؟
 (۱) امام فخر رازی (۲) صدر ترکه اصفهانی (۳) افضل‌الدین کاشانی (۴) قاضی منہاج سراج
- ۱۰۲- کدام یک از ایرانیان عربی سرای قرن ششم است؟
 (۱) میمندی (۲) طغرابی (۳) ثعالبی (۴) صاحب بن عبّاد
- ۱۰۳- کدام یک مترجم یکی از سیره‌های نبوی به فارسی است؟
 (۱) قاضی ابرقو (۲) ابن سعد (۳) ابن هشام (۴) ابوسعید خردوسی
- ۱۰۴- کدام گزینه پژوهشگر شاهنامه نیست؟
 (۱) مجتبی مینوی (۲) جلال خالقی مطلق (۳) محمدعلی اسلامی ندوشن (۴) سید نصرالله تقوی
- ۱۰۵- کدام یک از هواداران شعر عهد صفوی نیست؟
 (۱) محمد قهرمان (۲) احمد گلچین معانی (۳) مهدی حمیدی شیرازی (۴) امیری فیروز کوهی
- ۱۰۶- در این بیت کدام یک از انواع تشبیه هست؟
 آن دید ضمیرم از معانیت
 کز نیسان بوستان ندیدست
 (۱) تفضیل (۲) معکوس (۳) حسی به عقلی (۴) عقلی به عقلی
- ۱۰۷- در این مصراع کدام یک از انواع جناس هست؟
 به گنج اندرش ساخته خواسته
 (۱) مماثله (۲) مزدوج (۳) مضارع (۴) مقلوب

- ۱۰۸- در این بیت کدام لطیفه علم معانی هست؟
عروس حسن ترا هیچ در نمی‌باید   به گاه جلوه مگر دیده تماشایی
(۱) طبایق   (۲) حصر و قصر   (۳) مقابله و تضاد   (۴) مراعات نظیر
- ۱۰۹- کدام یک از اغراض معانی در این بیت هست؟
که رستم منم کم مماناد نام   نشیناد بر ماتمم پورسام
(۱) نفرین   (۲) تمنی   (۳) ترجی   (۴) ادامه
- ۱۱۰- در بیت «همه شب نبودش قرار و هجوع   ز تسبیح و تهلیل و ما را ز جوع» کدام نکته معانی هست؟
(۱) حذف مسند   (۲) نکره بودن مسند   (۳) تقييد مسنداليه   (۴) معرفه بودن مسنداليه
- ۱۱۱- در این بیت: «به چشم عقل نگر در جهان پر آشوب   مگو که کار جهان بی ثبات و بی محل است» چشم عقل چه استعاره‌ای است؟
(۱) تبعیه   (۲) تخیلیه   (۳) مصرحه   (۴) مکنیه
- ۱۱۲- در این بیت از اغراض معانی کدام هست؟
گر نوازی و ر کشی فرمان تو راست   بنده‌ایم اینک سر و تیغ و کفن
(۱) دعا   (۲) اباحه   (۳) دوام   (۴) تمنّا
- ۱۱۳- در این بیت کدام یک از اغراض نهی هست؟
مشنوی دوست که غیر از تو مرا کاری هست   یا شب و روز به جز فکر توام کاری هست
(۱) دعا   (۲) دوام   (۳) طلب   (۴) ارشاد
- ۱۱۴- در این بیت کدام نکته از علم معانی هست؟
گر تصرع کنی و گر فریاد   دزد زر باز پس نخواهد داد
(۱) تعقید   (۲) تتابع اضافات   (۳) تنافر حروف   (۴) غرابت استعمال
- ۱۱۵- در این بیت کدام گزینه درست است؟
یکی را بدیدم ز صاحب‌دلان   بگفتا که شکر بخواه از فلان
(۱) نکره بودن مسنداليه   (۲) تقييد مسند به صفت
(۳) تقييد مسنداليه به اضافه   (۴) تقييد مسنداليه به صفت
- ۱۱۶- کدام بیت از بحر مجنث مخبون محذوف است؟
(۱) رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار
(۲) احوال گنج قارون کایام داد بر باد
(۳) هنگام وداع تو زبس گریه که کردم
(۴) ترا ز کنگره عرش می‌زنند صغیر
- ۱۱۷- این بیت در چه بحر است؟
حسنه به اتفاق ملاحظت جهان گرفت   آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت
(۱) مضارع اخب اصلم   (۲) مضارع اخب اشتر
(۳) مضارع اخب محذوف مکفوف   (۴) مضارع اخب مکفوف مقصور

۱۱۸- کدام بیت از بحر رمل مَثَمَن مخبون مقصور است؟

- (۱) حافظ اگر سجده تو کرد مکن عیب کافر عشق ای صنم گناه ندارد
 (۲) کمر کوه کم است از کمر مور اینجا ناامید از در رحمت مشو ای باده‌پرست
 (۳) جان بی‌جمال جانان میل جهان ندارد هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
 (۴) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست سخن‌شناس نه ای جان من خطا اینجاست

۱۱۹- در قافیه این بیت ن ساکن چه نام دارد؟

- به روز نبرد آن بل ارجمنند به شمشیر و خنجر به گرز و کمند
 (۱) قید (۲) ردف (۳) روی (۴) تأسیس

۱۲۰- حرف الف در قافیه این بیت چه نام دارد؟

- نوبهار آمد و آورد گل و یاسمن باغ همچون تبت و راغ بسان عدنا
 (۱) مزید (۲) نایره (۳) وصل (۴) خروج

عربی:

■ ■ عَيْنُ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ أَوْ التَّعْرِيبِ (۱۲۱ - ۱۲۸)

۱۲۱- ﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ، وَالْكَافِرِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ، وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾:

- (۱) کسانی که در راحت و رنج انفاق می‌کنند، و خشم خود را فرو می‌خورند و از مردمان در می‌گذرند، و الله محسنان را دوست می‌دارد!
 (۲) آنانکه در نهمان و آشکار بخشش کرده‌اند و غیظ خود را فرو خورده‌اند و مردمان را عفو کرده‌اند، و خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد!
 (۳) همان کسان که در آسایش و تعب انفاق می‌نمایند، و بر خشم خود چیره می‌گردند و از مردم در می‌گذرند، و خدا محسنان را محبوب می‌دارد!
 (۴) همانها که در سرّ و در علن بخشش می‌نمایند و بر غیظ خود مسلط می‌گردند و مردم را عفو می‌نمایند، و الله نیکو کرداران را محبوب می‌دارد!

۱۲۲- « لَا يَغْفِرُكَ حَلْمُ اللَّهِ عَنكَ، وَ طَوْلُ أَمَلِكْ، وَ حَسَنُ ثَنَاءِ النَّاسِ عَلَيْكَ، فَتَزَلُّ قَدَمُكَ! »:

- (۱) با بردباری خدا و طول امید و ستایش مردم از تو فریب مخور، که قدمهایت را می‌لرزاند!
 (۲) مبدا صبر خدا و آرزوهای بلند و تعریف و تمجید مردم از تو، فریبنده تو شود، که پاهایت خواهد لرزید!
 (۳) چون شکیبایی خدا را در مورد خود دیدی و طول آرزوها و مدح مردم را از خود، مغرور مشو، که قدمهایت را می‌لغزاند!
 (۴) هرگز شکیبایی خداوند در مورد تو، و طولانی شدن امیدت، و نیکی ستایش مردم بر تو، تو را مغرور نکند، که پایت می‌لغزد!

۱۲۳- « لیس من المستغرب ألا نعرف تاریخ میلاد رجل ولد مغموراً ثم اشتهر فيما بعد، خاصة إذا كان مولده لأسرة ليست بذات شأن! »:

- ۱) تعجب ندارد که تاریخ میلاد شخصی که در سکوت زاده شده مجهول باشد، حتی اگر او بعدها مشهور شود، مخصوصاً که او در خانواده‌ای به دنیا آمده که جایگاه ویژه‌ای نداشته است!
- ۲) عجیب نیست که تاریخ ولادت شخصی را که گمنام زاده شده سپس مشهور گشته ندانیم، مخصوصاً اینکه ولادت او در خانواده‌ای باشد که از منزلتی برخوردار نباشد!
- ۳) اصلاً جای تعجب نیست که ما تاریخ تولد این مرد را که بدون سر و صدا به دنیا آمده ندانیم، بویژه اینکه در خانواده‌ای به دنیا آمده که دارای شأن خاصی نیست!
- ۴) تعجب آور است که تاریخ ولادت مردی را که گمنام زاده شده ولی بعدها مشهور شده ندانیم، بویژه که او دارای خانواده‌ای با مقام رفیع بوده باشد!

۱۲۴- « لا أرى حزنكم يُنسى، و لا رزاکم یُسلی، و إن طال المدی! »:

- ۱) گمان نمی‌کنم که غم شما فراموش شود و مصیبتتان از یاد برود، اگر چه مدت زیادی بر آن بگذرد!
  - ۲) اندوه شما اندوهی فراموش ناشدنی است، حتی اگر سالها بگذرد مصیبت شما را کسی فراموش نخواهد کرد!
  - ۳) نمی‌شود تصور کرد که روزی اندوه شما فراموش گردد و یا مصیبت‌های شما با وجود گذر زمان از خاطر مردم محو شود!
  - ۴) هرگز نمی‌توانم تصور کنم که غم شما از یادها رفته باشد و یا اینکه مصیبت‌ها فراموش شود، اگر چه زمانی طولانی بگذرد!
- ۱۲۵- « من الناس من یخشی الأباعد نفعه و یسقی به حتی الممات أقریه! ». عین المناسب للمفهوم:

- ۱) انتقاد از بی‌محبّتی نسبت به نزدیکان است!
  - ۲) محبّت بیش از حد به نزدیکان از خلقیات زشت است!
  - ۳) محبّت یکسان کردن به دوست و دشمن از طبایع زیبای بشری است!
  - ۴) نسبت به همه کسانی که از دنیا رفته‌اند، محبّت کردن نشانه جوانمردی است!
- ۱۲۶- « أبداً تستردّ ما تهب الدنيا فیا لیت جودها کان بخلاً! ». یقصد الشاعر .....

- ۱) بخشش موجب افزایش نعمتها است!
- ۲) بی‌وفائی و کم‌لطفی دنیا نسبت به انسانها!
- ۳) بخل سبب کاهش نعمتها است!
- ۴) دنیا ابدی است ولی انسانها بخیل هستند!

۱۲۷- « مخالفت با علم و تحقیر و تکفیر عالمان، از آفاتی است که در طول تاریخ دامن بسیاری از جوامع بشری را گرفته بود! »:

- ۱) المخالفة مع العلم و أصحابه و تحقیر و تکفیر العلماء کانت من الابتلاءات الّتی بلی بها کثیر من الجامعات البشریة علی مدى التّاریخ!
- ۲) معارضة العلم و العلماء و تحقیرهما و تکفیرهما کانت من المصائب الّتی ابتلی بها کثیر من الجوامع الإنسانیة طول التّاریخ!
- ۳) کانت معارضة العلم و احتقار العلماء و تکفیرهم من الآفات الّتی ابتلی بها کثیر من المجتمعات الإنسانیة طول التّاریخ!
- ۴) إن مخالفة العلم و تحقیر العلماء و تکفیرهم من الظواهر الّتی ابتلی بها کثیر من المجتمعات البشریة طول التّاریخ!

- ۱۲۸- « ممکن است این مطلب را یکی از استادان فاضل نوشته باشد، ولی من در این امر اصلاً با او موافق نیستم! »:
- ۱) ممکن أن يكون أحد الأساتذة الفضلاء قد كتب هذا الموضوع، ولكني لا أكون لأوافقه في هذا الأمر أبداً!
  - ۲) يجوز أن يكون قد كتب واحد من أفاضل الأساتذة هذا المطلب، إلا أنني لا أوافقه أبداً في تلك المسألة!
  - ۳) لعلّ واحداً من أفاضل الأساتذة يكون كتب هذا المطلب، غير أنني لم أوافقه بتاتاً في هذه المسألة!
  - ۴) قد يكون أحد الأساتذة الفضلاء كتب هذا الموضوع، ولكن إنني لن أوافقه في هذا الأمر بتاتاً!

■ ■ عین الصحیح فی الجواب عن التشکیل (۱۲۹ و ۱۳۰)

۱۲۹- عین الصحیح:

- ۱) أنزلَ عليه الكتابُ نوراً لا تُطفاً مصابيحُه و سراجاً لا يخبو توقُّدُه،
- ۲) و بحرًا لا يدركُ قعرُه و بُنياناً لا تهدمُ أركانهُ و شفاءً لا تُخشى أسقامُه،
- ۳) فهو معدنُ الإيمانِ و بحبِّ حوَّةٍ و ينابيعُ العلمِ و بحوِّرةٍ و رياضُ العدلِ و عُدرائِه،
- ۴) جعله اللهُ ربّاً لعطشِ العلماءِ و زبيحاً لقلوبِ الفقهاءِ و محاجاً لطرقِ الصُّلحاءِ!

۱۳۰- عین الخطأ:

- ۱) ترجمَ هذا الكتابُ إلى الفارسيَّةِ هندوشاهُ النُّخجوانيُّ سنَّة،
- ۲) سبعمائةٍ و أربعٍ و عشرينَ الهجريَّةِ و ستمائةٍ تجاربِ السُّلْفِ،
- ۳) و أضافَ إليه و قدَّمه إلى أتاكِ لُرستانَ نُصرةَ الدِّينِ أحمدَ،
- ۴) و قد أخذَ المؤلِّفُ الكثيرَ من آرائِه و جعلها مادَّةً التي عوَّلَ عليها!

■ ■ عین الصحیح فی الإعراب و التحليل الصرفي (۱۳۱ - ۱۳۳)

۱۳۱- ﴿ قل تعالوا أتل ما حرم ربكم عليكم ﴾. عین الخطأ:

- ۱) أتل: فعل جواب طلب و مجزوم بحذف حرف العلة على أنه جواب لفعل شرط محذوف مع أدواته، تقديره: إن تتعالوا ...
- ۲) حرم: فعل ماضٍ و فاعله «ربّ» و الجملة فعلية و صلة للموصول « ما » و هو مفعول به لفعل «أتل» و عائد الصلة محذوف
- ۳) تعالوا: فعل مضارع من باب تفاعل، معتل و لفيف مقرون، و فاعله ضمير الواو البارز، والجملة فعلية و طلبية
- ۴) ما: اسم موصول و مفعول به و منصوب محلاً لفعل «حرم» و الجملة محكية لفعل «أتل» و هو بمعنى «أقول»

۱۳۲- « عباد الله؛ زنوا أنفسكم قبل أن توزنوا! ». عین الصحيح:

- ۱) عباد: جمع تكسير (مفردہ: عبد، مذکر) - معرّف بالإضافة - معرب - صحيح الآخر - منصرف/ منادی مضاف و منصوب
- ۲) زنوا: فعل أمر - للمخاطبين - مجرد ثلاثي - معتل و ناقص (إعلاله بالحذف)/ فعل و فاعله ضمير الواو البارز، والجملة فعلية
- ۳) قبل: اسم غيرمتصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - معرّف - بالإضافة - مبني على الفتح/ ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب
- ۴) توزنوا: مضارع - للمخاطبين - مزيد ثلاثي (من باب إفعال)/ فعل و نائب فاعله ضمير الواو البارز، و الجملة فعلية و مصدر مؤول و مضاف إليه

۱۳۳- « ترى الناس ما سیرنا یسیرون خلفنا و إن نحن أوأمانا إلى الناس، وقفوا! »:

- ۱) خلف: اسم - معرّف بالإضافة - معرب/ ظرف غيرمتصرف أو مفعول فيه للمكان و منصوب و متعلّقه فعل «سیرنا»
- ۲) نحن: ضمير منفصل مرفوع - للمتکلم مع الغير - معرفة - مبني على الضم/ مبتدأ و مرفوع محلاً، و الجملة اسمية و شرطية
- ۳) أوأمانا: للمتکلم مع الغير - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - معتل و أجوف (وكذلك مهموز اللام)/ فعل و فاعله ضمير «نا» البارز
- ۴) وقفوا: ماضٍ - مزيد ثلاثي (من باب تفعيل) - معتل و مثال/ فعل جواب شرط و مجزوم محلاً، و فاعله ضمير الواو البارز و الجملة فعلية

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۴-۱۴۰)

۱۳۴- « سخن ایشان بشنوم و بدانم مقال و سیرت و درون و برون ایشان! ». عین الصحيح عن كلمتي «مقال/ سیرت»:

- ۱) اسم زمان و مصدره «قول»/ اسم النوع من فعل «سیر»
- ۲) اسم مكان من فعل «قول»/ اسم الهيئة من فعل «سیر»
- ۳) مصدر صناعي من فعل «قول»/ اسم المرة و مصدره «سیر»
- ۴) مصدر ميمي و مصدره «قول»/ اسم النوع و مصدره «سیر»

۱۳۵- عین أنواع «ما» في العبارة، على التوالی: « من أهم ما يجري على السنة المثقفين لفظ الثقافة، فما أكثر ما يتحدثون عن هذه اللفظة! »:

- ۱) شرطية - نافية - موصولة
- ۲) موصولة - تعجيبة - مصدرية
- ۳) موصولة - نافية - استفهامية
- ۴) استفهامية - موصولة - مصدرية

۱۳۶- عَيْنُ الْفِعْلِ الَّذِي يَمْتَنِعُ فِيهِ الْإِعْلَالُ:

- (۱) ما أسوأ حظَّ الكافر!
(۲) يبكي من هو ناءٍ عني!
(۳) أسيل عليه دموعًا لا تفني!
(۴) لا أقوم لمن لا يقوم لي!

۱۳۷- « مَرِيَّاتُ النَّشْءِ يُؤَيِّدُهُنَّ الشَّعْبُ فِي أَتْعَابِهِنَّ! ». عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَبْنِيِّ لِلْمَجْهُولِ:

- (۱) تؤيد مرييات النشاء في ...
(۲) مرييات النشاء تؤيدن في ...
(۳) مرييات النشاء يؤيدن في ...
(۴) يؤيدن مرييات النشاء في ...

۱۳۸- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْعَدَدِ وَالْمَعْدُودِ:

- (۱) إنتمى هذه السنة ما يبلغ ألفين طالبة في البلاد إلى الجامعات!
(۲) عليك أن تراجع الصفحة الرابعة و الثلاثين بعد المائة من الكتاب!
(۳) لم أطلع إلا الصفحة المائتين و الرابع و الثلاثين من هذا الكتاب!
(۴) هناك ثلاثة عشر ألفًا و ثلاثمائة و ثلاث و ثلاثون طالبًا في الجامعات!

۱۳۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: مَنْ يَتَّبِعْ هَدَى اللَّهِ .....

- (۱) فيهندي! (۲) يحبه الله! (۳) هو المهتدي! (۴) فالجنة مأواه!

۱۴۰- عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ: نَحَلَتْ هَذِهِ الْمَرِيضَةُ ..... لَا يوصف!

- (۱) ضعفًا (۲) حُبًّا (۳) بُخْلًا (۴) سعيًا